

העם

מיבצע אפס

שהוקמו ללימוד הבעיות הקשורות בשלום, כגון בעית הפליטים הערביים. הרושם שנוצר: אשכול מוכן ללמוד, לבדוק את הכל מחדש. הוא מגשים, במאוחר, את הצעת העולם הזה מלפני 10 שנים להקים "מטכ"ל לבן" - גוף שיעסוק כולו ב"חיפוש דרכים לשלום.

כל המסע הגיע לגולת הכותרת לקראת הודעתו המדינית של אשכול בכנסת ה' שבוע. נאמר שתהיה זאת התשובה הגדולה לבורגינה, פצצת השלום הישראלית. גם לא עכבר. כאשר פתח אשכול את פיו, נסתבר כי ההר לא הוליד אסילו עכבר.

נאומו של אשכול על בעיות השלום היה אוסף של מליצות נדושות, סראות ריקות שהוצגו מן המגירות המאוברקות ביותר של תקופת בן גוריון. בצד סיס' פוטים על הצורך בשלום והברכה הכרוכה בשלום, הבהיר אשכול בצורה חד-משמעית כי השלום, בעיניו, פירושו: כניעה מוח' לטת של הערבים לכל עמדות ישראל.

הערבים נדרשים להכיר בקיום ישראל. הם נדרשים להכיר בגבולותיה הנוכחיים. הם נדרשים להמסיק את מיסעל-ההטייה, את החרם הכלכלי ואת ההודינות.

מה יקבלו תמורת זה? מילים יפות של לוי אשכול.

לא! לא! לא! אשכול לא היה מוכן אף לרמוז על ויתור כלשהו מצד ישראל, אף לא בשפה המעורפלת ביותר. הוא קבע ברורות ישראל לא תחזיר אף פליט ערבי אחד. (הנכונות לשלם טיוויים, ב' עזרת כסף אמריקאי, אינה חדשה. היא כבר הובעה מאות פעמים בעבר.)

הדיבורים הערביים על פורציה מרחבית, שתרגיע את חששות הערבים מפני התפש' טות ישראל בכוח הנשק, למען קיבוץ גלויות - לא זכו לכל תגובה. גם רעיון הפירוז האטומי לא נזכר כלל.

בעיני כל מדינאי בעולם, ובעיקר בעיני כל מדינאי ערבי, יתכן רק סיכום אחד לדברי אשכול: ישראל חזרה לקו הנוקשה ביותר שלה. יוזמת בורגינה לא מצאה בישראל היישומית תגובה חיובית כלשהי. כמו בעבר, קיים גם עתה שיתוף-פעולה מובהק בין כוחות האי-שלום משני עברי הגבול.

אחיות עיניים. בעצם דבריו של אש' כול לא יכלה להיות הפתעה רבה, לאור המצב הקיים במסא"י (ראה הנידון). ממשלת ישראל הנוכחית אינה יכולה ל' נהל שום מדיניות - ובחודאי לא מדי' ניות-שלום, המחייבת אומץ-לב, העזה ו' נכונות לעמוד מול הסתה עויינת.

אך כל בר'דעת בארץ ובעולם ישאל: אם אין אשכול יכול לומר משהו חיובי, מדוע הוא חייב לדבר בכלל? מדוע הוא מוכרח לספק נשק לאויבי השלום בעולם הערבי?

ואם כבר נאלץ אשכול לדבר - מניין התוצפה לקרוא בשם "חוכנית שלום" ל' מיבצע שהשם הגאה לו הוא "תוכנית אחיות עיניים"? הוא לא יאחו את עיני העולם והער' בים. לכל היותר הוא יאחו את עיני הציבור הישראלי התמים.

יחסי חוץ

בסבך היחסים

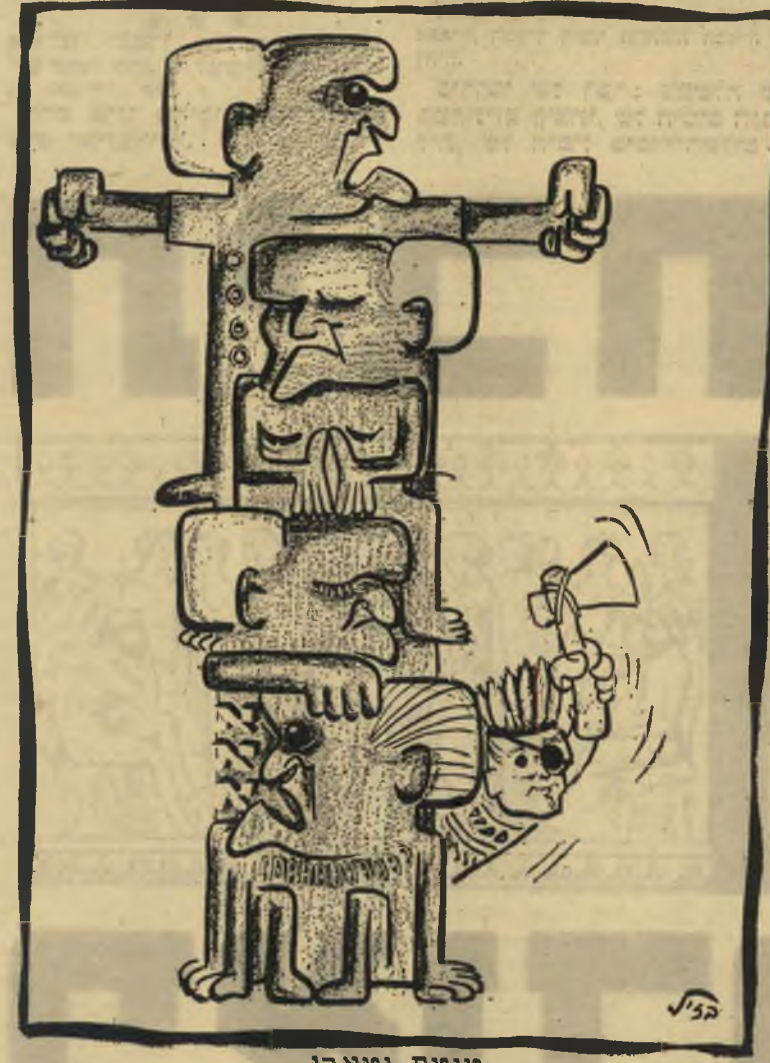
סוף-סוף נכונו היחסים הדיפלומטיים בין ישראל וגרמניה המערבית. השאלה היחידה שנשאלה: מדוע היה צורך בחודשים ארו' כים כדי להגיע לכך?

ברור מדוע היתה גרמניה המערבית מעור' מינת בהשגחה. היא ניצלה את הזמן כדי להרגיע את מנהיגי ערב, לשחד חלק מהם בסכומים ניכרים.

מיבצע זה הצליח. השבוע הורד ה' דגל השחור-אדום-זהוב בשמונה בירות ערביות. אך איש לא התחשב לכך ברצינות. היחסים בין גרמניה המערבית והעולם הערבי נשארו תקינים. היחסים הרישמיים נותקו - אך איש לא היה מעוניין ב' משבר. הניתוק היה גיטה ערבית אופיינית: המנהיגים פעלו תחת לחץ הסיסמות שהם עצמם הפיצו אותן, ברגע הראשון של זהתרגשות.

עבד-אלי-נאצר רצה להיסוג, אך לא יכול היה לעשות זאת, מבלי לאבד את יוקרתו. רוב שאר מדינות-ערב הבינו זאת, אך לא חפצו לפגוע ביוקרת נשיא מצריים.

קרוב לוודאי כי היחסים יתחדשו כמלואם בהודמנות הראשונה. הרגע האבוד. פחות ברור מדוע

טוטם וטאבו

היתה מהולה במורת-רוח. עמדתה היתה כולה שלילית. עברו כמה שבועות, ולוי אשכול נוכח לדעת שהיתה זאת טעות טכסטית. מחו"ל הגיעו ידיעות מבהילות על תגובה שלילית ביותר בדעת-הקהל העולמית, וגם מצד ממשלות צרפת וארצות-הברית. רבים מ' ידידי ישראל שוכנעו לראשונה כי המדינה אינה רוצה כלל בשלום.

לא פחות מדאגות היו הידיעות שבאו מפנים הארץ. נאמניו של אשכול דיוחו לו כי פצצת בורגינה, ותגובת הממשלה עליה, גרמו לזעזוע עמוק בדעת-הקהל הישראלית. בפעם הראשונה החלו חלקים ניכרים של הציבור הנאור להטות אוזן להססה של גורמים כמו הפעולה השמית והשבועון המסויים. גם פופולאריותה של מפ"ם עלתה עם פירסום תוכנית-שלום שלה.

מטכ"ל לבן. כל זה שיכנע את אשכול שצריכים לעשות משהו. לפתע החלו דוברי השלטון להמיק, בסודי-סודות, רמזים סחומים אך רבי' רושם על מגעים סודיים שקויימו, כביכול, מאחורי הקלעים בחו"ל. רוב הידיעות היו חסרות-שחר, ואחדות מהן אף מגוחכות. אך הסיכום היה: אשכול אינו מקים רעש, אך בשקט הוא עושה עבודה חשובה ביותר למען השלום. ידיעות אחרות סיפרו על ועדות סודיות

אשכול לא יתנגד לכינוס ועידת מפא"י, כדי שזו תדון בדרישת המיעוט להעמיד את דויד בן-גוריון בראש רשימת המפלגה לכנסת ולהסתדרות. אולם הוא יתנה זאת בהסכמת-מראש, שלא יידונו מחדש כל אותן הבעיות שלגביהן התחייבה מפא"י לפני אחרות-העבודה.

וכי כל פלגי המפלגה יתחייבו לכבד את כינון המערך.

המפלגה הדתית הלאומית

תעמוד אף היא בסמין של מח' לוקת המורה בצמרת. אחרי הפילוג בסיעת שר הפנים משה שפירא, ידרשו אנשי האופוזיציה לקבוע את רשימת המועמדים לכנסת בהתאם ליחסי הכוחות בין הסיעות. במיקרה כזה תקבל סיעת שפירא לא יותר מאשר שלושה מקו' מות בסוחים לכנסת, במקום הששה שיש לה עתה, דבר העשוי להניע את שפירא להודיע על הסתלקותו מראשות המפלגה ומרשימתה לכנסת. למרות נס' יונותיהם של כמה מן היריבים לתאר את המחלוקת כעניין רעיוני, לא יהיה זה אלא ריב אישי על חלוקת הכסאות בכנסת.

המשמרה תוכיח אזלת-יד

מוחלטת כחקירת פרשת השוי' חד של תל-גיבורים. יהודה שפיגל, העד העיקרי נגד יצחק רפאל, מסרב למסור עדות כלשהי, לאחר שהודיע ל' קרוביו כי הוא מאמין שמטרת החקירה היא לטהר את רפאל ואת צמרת המפד"ל.

התנועה הקומוניסטית הי

בינלאומית תפעל למען מניעת פילוג במק"י. בקשר לכך, צפה לבואן של משלחות רבות מן הרגיל לוועידת מק"י, שתיערך ב'23 ביוני. בין השאר: משלחת סובייטית, שבחודאי תהיה לה השפעה ניכרת מאחורי הקל' עים. המפלגות הזרות מעוניינות למנוע מצב בו תצטרכנה לבחור בין שני הפלגים. מאידך יצטרך כל פלג לשקול מראש מה יהיה מעמדו בתנועה העול' מית, במיקרה של פילוג.

יתכן שאשכול יתן הכטחה בכתב לשרגא נצר, שאין שום סעיה סודי בהסכם עם אחרות-העבודה, ברבר החזרת פיתח לבון למפלגה, או לשיתוף "מנהיגו" כגורם עצמאי במערך. אשכול חושש שנצר עלול להוות את לשון-המאזניים בעת הקרב המכריע עם בן-גוריון.

שגריר ישראל בארגנטינה, יוסף אבידר, עומד לשוב ארצה בימים הקרובים.

אבידר ביקר לפני כמה חודשים בירושלים, ניצל את הזמן לשיתוף עם ראשי השלטון. בשיחות אלה הובטח לו תפקיד בכיר במנגנון ההסתדרות או במפא"י ואבידר הסכים על סמך זאת לפרוש משרות החוץ, אולם עקב ההתפתחויות האחרונות במפא"י יסתפק אבידר בראשות מפעל כלכלי הסתדרותי.

כברלון מתבשלת שעוריה סביב הפרט הצרפתי-ישראלי "רק לא בשבת".

הסרט מוצע על-ידי ישראל לפסטיבל-הסרטים הבריטי החשוב, אך חוגים חשובים בגרמניה - יהודיים ולא-יהודיים - תובעים לוותר על כך, בנימוק כי הסרט מציג את היהודים באור אנטישמי, וכי דווקא בגרמניה תביא הקרנתו נזקים חמורים. קרוב לוודאי כי גם בישראל יישמעו קולות נגד שליחתו לברלון.

האווירה האמנותית בארץ תופרע בקרוב עלידי מלחמה תיאטרונית.

מלחמה זו תתנהל מאחורי הקלעים של הבימה, כאשר יגש התיאטרון הלאומי להצגת מחזהו החדש של נתן אלתרמן. מחבר המחזה יעמוד על כך כי בתו תרצה אתר תמלא את התפקיד הנשי הראשי, ואילו הנהלת הבימה תרצה להציב בתפקיד זה את הכוכבת שלה אווה לי'אוג, יתכן שאף תבטול ההצגה בשל כך.